

2012 FAALİYET RAPORU

Göç Vakfı

2012 FAALİYET RAPORU

BAŞLARKEN	3
GÖÇ VAKFI ÇOCUK ÇALIŞMALARI	4-7
ÇOCUK ÇALIŞMALARINA GENEL YAKLAŞIM	7
FAALİYETLER	8
Diyarbakır'da Zorunlu Göçten Etkilenenlere Yönelik Alan Araştırması	8
Göçten Etkilenen Çocukların Eğitimine Destek Projesi	8
• Ailelerle Tanışma	9
• Okul ve Aile Ziyaretleri	9
• Tiyatro Gösterimi	9
• Tarihi Mekanlara Gezi	10
• Sanat ve Drama Atölyesi	10
• Çocuk Yaz Kampı	10
• Film Göserimleri	11
• Okul İhtiyacı Desteği	11
KURUM ZİYARETLERİ	11-12
ÇOCUK HAKLARI İZLEME HARİTASI	12
• Çocuk Hakları İzleme Raporu (Ocak-Mart 2012)	12
• Çocuk Hakları İzleme Raporu (Nisan-Haziran 2012)	13
• Çocuk Hakları İzleme Raporu (Temmuz-Eylül 2012)	13
• Çocuk Hakları İzleme Raporu (Ekim-Aralık 2012)	13
SUR BELEDİYESİ PROTOKOL	13
ANADİLİNDE ATÖLYE TEMELLİ ÇOCUK ÇALIŞMALARI ÇALIŞTAYI	14-15
KAYAPINAR DİL ARAŞTIRMASI ANKET ÇALIŞMASI (EKİM 2012)	15
SUNULAN PROJELER	16
• “Bu Bir Oyun Değil” Projesi	16
• “Çocuklar Masallarına Kavuşuyor” Projesi	16
• “Çocuk Hakları İçin Bölgesel Ağ Geliştirme” Projesi	16
BATMAN ŞUBE AÇILIŞI	17
VAN ŞUBE BAŞVURU	17
ÇOCUK GELİNLER PLATFORMU	17
DANIŞMA KURULU	17

BAŞLARKEN

Göç ve İnsani Yardım Vakfı(Göç Vakfı) olarak, Diyarbakır'daki faaliyetlerimizin ikinci yılını doldurmuş bulunmaktayız. Vakıf olarak çocuklarla ilgili çalışmalara büyük bir heyecanla başladık. Bu heyecana kaynaklık eden tabi ki çocukların kendisiydi. Gerek çocuk çalışmalarının hassaslığı gerekse de alanda yeterince tecrübenin olmaması işimizi zorlaştırdı. Bu zorlukları aşmak için iki yıl boyunca çocuklar konusunda çeşitli teorik ve pratik çalışmalar yaptık. Bu çalışmalar sonucunda kurumsallaşma ayağını büyük ölçüde tamamladık. Tüm süreci ve geldiğimiz noktayı “Faaliyet raporu” haline getirip sizlerle paylaşmak istedik.

Bilindiği gibi zorunlu göç sonrası ortaya çıkan çetrefilli zorluklar en fazla çocukları etkiledi. Son yıllarda göç eylemi yavaşlamış olsa da, göç edenlerin ikinci kuşaklarından söz edilse de zorunlu göçün bölgede oluşturduğu sosyal, ekonomik adaletsizlikler, hak ihalleri ağır sorunlara yol açmaya devam etmekte ve bu olumsuzluklardan da en fazla çocuklar etkilenmektedir. Çocukların %45'inin temel eğitim çağında olmasına karşın çalışmak zorunda kalmaları; eğitim, sağlık, kültür, oyun gibi temel ihtiyaçlarını karşılayamamaları çeşitli araştırmalarla ortaya konulmuştur. Savunmasız, yetişkinlerden çok farklı ihtiyaçları ve dünyaları olan çocuklar, çok ağır yüklerin altına girmekte; bir yandan eğitimlerine devam etmeye çalışırken diğer yandan ağır işlerin altında çalışmak zorunda kalmakta, zararlı alışkanlıkların pençesine düşmektedirler. Kimi zaman çocuklar, küçük şirin varlıklar, yumurcaklar, tatlı yaratıklar olarak görülürken, kimi zaman da ayrımcılığa tabi tutulmakta, kriminal olaylarla anılmakta ve “öcü” gibi gösterilmektedir. Bu sorunların kronik hale gelmesi çocukları eğitim ve oyun ortamından, kendini geliştirebilecekleri, özgürce ifade edebilecekleri, birey olabilecekleri imkânlardan uzaklaştırmaktadır. Tüm hayat yetişkin merkezli düşünülmekte; çocukların dünyası ve ihtiyaçları hep ikinci planda kalmaktadır. Mevcut durum çocukluk olgusunu yok etmektedir.

Göç Vakfı mevcut durumu “çocuğun yüksek yararı” ilkesini temel alarak alandaki teorik ve pratik eksikliği gidermeye çalışacaktır. Tüm bu ağır sorunların üstesinden tek başına gelme iddiasında değiliz elbette; ancak Göç Vakfı, bu tespitler ışığında çocuklar için emek vermeye, herkesi duyarlı olmaya ve ilgili kurumları harekete geçirmeye devam edecektir.

İlk günden bu yana, Göç Vakfının yanında duran, çocuk gibi geniş bir alanda teorik ve pratik olarak vakfın çalışmalarına gönülden katılan danışma kurulumuzdaki Diren ÖZKAN'a, E.Ezra YILDIRIM'a, Erdal TUT'a, Handan ÇOŞKUN'a, Kadir GÖĞER'e, Laleş HOCA'ya, M.Emin DERİK'e Mamut HOCA'ya, Naşide BULUTTEKİN'e, Nazdar HOCA'ya, Netice ALTUN'a, Taşkın ADIGÜZEL'e, teşekkürleri bir borç biliyoruz. Çalışmaların asıl yaratıcıları ve emekçileri olan Halime ARSLAN, Hamit ESER, Çiğdem Alyu, Emin SARIKAYA, Gülistan EKTİ ve son olarak bu ekibe katılan Ruşen TURĞUT'un başarılarının devamını diliyoruz.

GÖÇ VAKFI YÖNETİM KURULU
DİYARBAKIR

GÖÇ VAKFI ÇOCUK ÇALIŞMALARI

Zorunlu göç sonrası bölgede oluşan, sosyal adaletsizlik, insan hakları ihlalleri, yoksulluk gibi sorunlar tüm toplumda ağır bir travmaya yol açmıştır. Bu olumsuz koşulların sonucunda insanların yaşamlarında büyük bir çöküntü yaşanmış ve bu durumdan en çok en savunmasız grup olan çocuklar etkilenmiştir.

Göç Vakfı'nın ve bölgedeki Sivil Toplum Örgütlerinin yaptığı göç araştırmalarında, göç edenlerin aile yapısına ilişkin ortaya koyduğu sonuçlar; göç edenlerin ortalama aile büyüklüğü 9 ile 11 birey arasında değişmekte ve çocukların önemli bir bölümünü temel eğitim çağı 06-14 yaş- çocukları oluşturmaktadır.

Göç eden ailelerin göç sonrası yeni yerleşim alanında karşılaştığı güçlükler ve sorunlar, katlanarak çocuklara yansımaktadır.

Göç eden ailelerin çocukları, çocukluğunu yaşayamadan büyümekte, çocuklukla yetişkinlik arasında kalmakta, çocuk doğası ve kimliğine yabancılaşmaktadırlar. Göç eden ailelerin kız çocukları, evde küçük kardeşlerinin bakımının yanı sıra ev işlerine yardım etmekte, erkek çocukları da göç eden ailenin içinde yaşadığı yoksulluk koşulları nedeniyle işgüçlerini sokakta yapılan işler yoluyla satışa çıkararak ailelerinin geçimine katkıda bulunmayı seçmektedirler. **Göç eden ailelerin sokakta değişik işler yaparak ailenin geçimine yardımcı olmayı seçen çocukları, ortalama günlük yaşam sürelerinin 6 ile 14 saat arasında değişen zamanını sokakta geçirmektedir. Ayrıca çocuklar da dâhil tüm aile bireylerinin mevsimlik işçi olarak farklı bölgelerde çok zor koşullarda çalıştıkları bilinmektedir.**

Çocuklar ve ailelerinin yaşadıkları olumsuz şartlar düşünüldüğünde, bazı çocuklar eğitim sürecine sağlıklı bir şekilde dâhil olamamakta veya eğitim sürecini erken yaşta terk etmektedir. Tüm zorluklara rağmen eğitim sürecine dâhil olan çocuklar da eğitim sisteminin; cinsiyetçi, ezberci, baskıcı, dışlayıcı, ayrımcı, rekabetçi, erkek egemen mantığıyla karşı karşıya kalmaktadır. Eğitim sürecine dâhil olan çocuklar gelişimlerini, tüm yaratıcılıkları işletilerek (köreltilerek) tamamlamaktadırlar.

Mevcut Hukuk Sistemi; uygulayıcıların geleneksel zihniyeti, kanunların yetişkin merkezli bakış açısıyla oluşturulması ve altyapı sorunlarının birleştiği bir labirentten farksızdır. Uygulamalara

bakıldığında Çocuk Hakları Sözleşmesinin Kabulü, Çocuk Koruma Kanunu ve Çocuk Mahkemeleri, hukuk sistemine yapılmış kötü bir makyajdan öteye geçememiştir. **ÇHS' nin 3 Maddesine konan çekinceler söz konusu kabulün bir makyaj ve uluslararası prestij amaçlı olduğunun diğer bir kanıtıdır.**

Toplumların travmatik süreçlerinin (savaş, göç, yoksulluk vb.) en mağdur bireylerini (ağır işçi, madde bağımlısı, hukuk mağduru, yoksul ve eğitimden kopmuş vb.) çocuklar oluşturmaktadır. Bu bağlamda sağlık ve sosyal hizmet sistemleri bir yandan **çocuk yoksulluğu** ekseninde yapılandırılarak hayırsever yöntem ve yaklaşımlarla çözümler üretmeye çalışırken öte yandan bağımlı, itaatkâr, sorgulamayan kişilikler yaratmaktadır.

Mevcut şartlar çerçevesinde çocuklar; eğitim, sağlık, hukuk ve sosyal hizmet politikaları açısından edilgen bir varlık olarak canlı bir nesneden öteye geçememektedir. **Bu bağlamda mevcut durum; çocuğun yüksek yararı ilkesinin hayata geçirilmesi bir yana, çocukluk olgusunu yok etmeye varacak noktaya ulaşmıştır.**

Yetişkin merkezli anlayış; özellikle erken çocukluk, çocukluk ve gençlik evrelerini yetişkinliğe geçiş aşamaları olarak görüp ciddiyle dikkate almamaktadır. Bu durum kendi içerisinde pedagojik, psikolojik hatta politik açıdan ciddiyle irdelenmesi gerekli açmazlar barındırmaktadır.

Gerekçeler

Zorunlu göç ve sonrası yaşanan toplumsal problemlere yönelik geliştirilen çözüm yaklaşımları, sorunun ana kaynağına odaklanmadan, geçici çözümler üreterek problemi derinleştirmekten öteye gidememiştir. Daha da önemlisi söz konusu toplumsal travmaya yol açmış zihniyetin aynı zamanda sorunun çözümünde de ana aktör olarak yer alması ve geliştirdiği “çözümler” toplum kesimlerinde yeni buhranlar oluşturmuştur.

İnsan ve birey merkezli olmayan yaklaşım ve yöntemlerle çocuklarına güvenilir insani yaşama ortamını sağlayamayan, çocuklarının % 45’ini temel eğitim çağında olmasına karşın çalışmaya zorlayan, eğitim, sağlık, kültür, oyun oynama, çocukluğunu yaşama gibi çocuklarının en temel insani haklarını karşılayamayan bir sistemin çözümü zor-

laştırmaktan öteye geçemeyeceği aşikârdır. Ayrıca, göç veya başka baskılar dolayısıyla mağdur konumda olan, topluma ve gündelik hayata erişimde sıkıntı yaşayan çocukların topluma entegrasyonu için ‘rehabilite’ edilmeleri gerektiği anlayışı günümüz sosyo-politik sisteminde hüküm sürmektedir. Bu anlayış çocuğu toplumsal bir varlık olarak görmeyip sadece bireye indirgeyen ve

bireyin toplum içerisindeki kültürlenme sürecini göz ardı eden bir anlayıştır.

Çocukların zorunlu göç sonrası yaşadığı travma ve sonuçlarının yanı sıra, geçmişten günümüze kadar gelişmiş olan yetişkin merkezli anlayış ve bakış açısı da çocukların yaşadıkları sorunların çözümüne odaklanamamış olup alternatif çözümlerin önünü tıkamıştır.

Yetişkin merkezli anlayışın yarattığı sorunlar, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi' nin kabulü sonrasındaki tartışmalara da yansımıştır. Söz konusu tartışma ve arayışlar, çocuğa özgü bir hukukun gelişmesinin yolunu açarak, çocuğu bir birey olarak tanımlayıp geleneksel yaklaşımı çocuklar lehine dönüştürmüştür.

BM Çocuk Hakları Sözleşmesi (ÇHS) dünya çocukları açısından olumlu anlamda ciddi bir gelişme olmakla birlikte, zihinsel anlamda toplumların geleneksel bakış açısını terk edememesi ve uygulamalardaki eksiklikler, çocukların toplumsal bir birey olarak gelişimlerinin önünü tıkamaktadır. **Dolayısıyla çocuklar hala eğitilmesi gerekli edilgen canlılar, küçük şirin varlıklar, sorun çıkaran yaramaz mahlûklar, stres atılan tatlı yaratıklar olmaya devam etmektedir.** Mevcut bakış açısı belki de çocuğun ne ve kim olmadığı sorusunun cevabı olabileceksen maalesef tam da çocuk kimdir sorusunun geniş toplum kesimleri açısından cevabı budur.

Diğer yandan çocukların ana-dillerini ve kültürlerini öğrenme ve yaşama hakkı, temel hakları olduğu gibi sağlıklı gelişimlerinin de olmazsa olmazlarındandır.

İnsan hakları ve çocuk hakları çerçevesinden yola çıkarak çocukların; doğada ve toplumda bir birey olarak kendine özgü bir varoluşa sahip, düşünen, yaratıcı, sorgulayıcı, irade ve sorumluluk sahibi, eğlenmeyi ve oyun oynamayı önemseyen, toplum içinde kültürlenerek etkin özneler olarak tanımlanması gerektiği aşikârdır.

Çocuğun bir birey olarak kabul görmediği toplumlar ve sistemlerde, çocuklara yönelik alternatif sivil çalışmalar ortaya koymak çocukluk olgusunun yeniden yaratımı açısından elzemdir. Söz konusu uygulamalar mevcut durumun iyi analiz edilip, ilgili toplum veya topluluğun kültürel, ekonomik, sosyal süreçlerini göz önünde bulundurarak geliştirilmesini gerektirmektedir.

BM Çocuk Hakları Sözleşmesi, şartlar ne olursa olsun çocukların kendi haklarıyla ilgili bilgi sahibi olmasını ve söz konusu hakların fiili olarak

uygulanması yükümlülüğünü ilgili devletlere vermiştir. Bu çerçevede ÇHS' deki çekinceli maddeler başta olmak üzere tüm maddelerin koşulsuzca kabulü ve uygulanması çocuk haklarının fiili olarak yaşama geçirilmesinin ön koşuludur.

Bu bağlamda söz konusu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi ve/veya ihmali durumlarında, çocuklar lehine gerekli girişimleri yapmak, örnek çalışma ve modelleri çocuklarla birlikte gerçekleştirmek ilgili sivil toplum kesimlerinin sorumluluğundadır. Göç Vakfı, bu sorumluluğun bilinciyle, çocukların ÇHS' ye uygun bir şekilde sağlıklı gelişimlerini destekleyecek çalışmalar gerçekleştirmeyi öncelikli hedef olarak benimsemiştir.

ÇOCUK ÇALIŞMALARINA GENEL YAKLAŞIM **Temel Felsefi Yöntem ve Yaklaşımlar**

Göç Vakfı'nın Çocuk Çalışmalarındaki Temel Felsefesi; çocukları, kendine özgü bir varoluşa sahip bireyler olarak gören, çocuğun özgürlüğünü, bağımsızlığını ve yaratıcılığını teşvik eden, aynı zamanda çocukların beden ve ruh sağlığını geliştirici sanatsal, kültürel, sosyal, sportif etkinlikler geliştirip, uygulamaktır.

Çocuklara yönelik geliştirilecek olan çalışmalar, anadilde eğitimin tüm süreçlere yayılmış olduğu çok dilli bir perspektifle yapılandırılacaktır.

Alternatif çalışmaların yapılandırılması sürecinde benimsenecek yöntem ve yaklaşımlar aşağıda belirtilmiş olan bazı ilkelere uygun olacaktır.

Bu ilkeler:

- Toplum temelli ve kültüre duyarlı
- Hak ve özgürlükler temelli yaklaşımlarla desteklenip sürdürülen
- Çocuğu odağa alan ve çocuğu sürece katan
- Öğrenme sürecinin karşılıklı olduğu (çocuktan öğrenen ve diyaloga dayalı)
- Çocuğa saygı duyan, çocuğu koruyan ve destekleyen
- Doğa ve çevre bilincini teşvik eden
- Paylaşımçı ve şeffaf
- Demokratik ve ilkel
- Eleştirel
- Eşitlerin ilişkisine dayanan
- Toplumsal cinsiyet eşitliğine dayalı
- Anlaşılır olan (Anadilinde)

FAALİYETLER

Diyarbakır'da Zorunlu Göçten Etkilenenlere Yönelik Alan Araştırması

Bu araştırma çalışması; Diyarbakır ilinin Sur, Bağlar, Kayapınar ve Yenişehir merkez ilçelerine zorunlu veya başka sebeplerle göç sonucu yerleşmiş, yaşanan bu süreçlerden dolayı olarak etkilenen ailelerin ve göç sonrası dünyaya gelen kuşakların güncel durumlarını tespit etmek için yapılmıştır. Bu çalışma sonucunda ailelerin beklentileri ve çocukların durumu göz önüne alınarak, Göç Vakfı'nın öncelikli çalışma alanları belirlenmiş ve mevcut sorunların çözümüne ilişkin politikalar üretmek amaçlanmıştır.

Alan araştırması 5648 kişinin yaşadığı 1009 haneye yönelik uygulanmıştır. Uygulama yapılan hanelerin %42'si Bağlar, %25'i Kayapınar, %19'u Yenişehir, %14'ü Sur ilçesinde bulunmaktadır. Araştırmada ekonomik durum göstergelerine göre görüşülen hanelerin %93'ü açlık sınırının altındadır. Ayrıca hane bireylerinin %38'i 18 yaş altı bireylerden oluşmaktadır.

Göçten Etkilenen Çocukların Eğitimine Destek Projesi

Göç Vakfı, ülke içinde yerinden edilenlerin sorunlarını beklentilerini ve sorunların çözümüne ilişkin atılacak adımların tespiti amacıyla Diyarbakır ili Bağlar, Kayapınar, Sur ve Yenişehir Merkez ilçelerinde bir alan araştırması yapmıştır. Alan araştırması sonucunda; çeşitli imkân ve olanaklardan faydalanamayan eğitim çağındaki 6-15 yaş arası çocuklar için '**Göçten Etkilenen Çocukların Eğitimine Destek Projesi**'ni yürütme kararı almıştır.

Göçten Etkilenen Çocukların Eğitimine Destek Projesi; çeşitli nedenlerle göç etmek zorunda kalan ve göçten etkilenen çocukların yaşadıkları fiziksel, sosyal ve kültürel ortamlara uyumlarını kolaylaştırmak, eğitim süreçlerini maddi olarak desteklemek, fırsat eşitliğinden yoksun hedef gruba; sosyal ortam hazırlayarak, çağdaş evrensel değerleri içselleştirmiş bireyler olarak sosyalleşmelerini sağlamaktır. Hollanda Özgür Kadınlar Vakfı işbirliğiyle Şubat 2012- Şubat 2013 tarihleri arasında gerçekleştirilen projede, sosyal güvencesi olmayan ve hane geliri 500 TL'nin altında olan 60'ı kız 40'ı erkek toplam 100 çocuk yer almaktadır.

Proje Faaliyetleri

✓ Ailelerle Tanışma

Projenin tanıtımı ve ailelerle tanışma amaçlı 25 Şubat Cumartesi günü Sümerpark Sosyal Yaşam Alanı Tigris Resepsiyon Salonu'nda çocukların da katılımıyla bir buluşma gerçekleştirildi. 70'e yakın ailenin katılım gösterdiği buluşmada Vakıf tanıtımı yapılarak, proje hakkında bilgilendirme yapıldı. Gerçekleşen buluşmada çocuklar için, Çocuklar Aynı Çatının Altında Derneği (ÇAÇA) çalışanlarınca kısa bir drama çalışması yapıldı.

✓ Aile ve Okul Ziyaretleri

Bağlar, Sur, Yenişehir ve Kayapınar ilçelerinde yaşayan ve projeden faydalanan çocukların ailelerine ve okullarına periyodik olarak ziyaretler gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen aile ziyaretlerinde, ailelere proje hakkında bilgi verilerek, hazırlanmış olan bilgi- gözlem ve okul takip formları doldurulmuştur.

✓ Sosyal ve Kültürel Etkinlikler

✓ Tiyatro Gösterimi

Mart 2012'de Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Tiyatro oyuncuları tarafından sahnelenen 'Papûcên Mîn ê Xweşik' (Benim Güzel Papuçlarım) adlı Kürtçe oyunun gösterimine projede yer alan 66 çocuk ve aileleri katılmıştır.

✓ Tarihi Mekânlara Gezi

Mayıs 2012’de Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi bünyesinde çalışma yürüten rehber eşliğinde Diyarbakır’ın tarihi mekânlarına yönelik düzenlenen geziye projede yer alan 71 çocuk katılmıştır.

✓ Sanat ve Drama Atölyesi

Projede yer alan çocukların ilgi ve yeteneklerinin açığa çıkarılması ve öz güvenlerinin gelişimine destek amaçlı, yaz tatili boyunca Sanat atölyeleri ve Drama Atölyeleri düzenlenmiştir. Projede yer alan çocuklar her iki atölyeye de yoğun katılım göstermiştir.

✓ Çocuk Yaz Kampı

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen Çocuk Yaz Kampına 5 - 10 Temmuz tarihlerinde, projeden faydalanan 9-15 yaş grubu 27 çocuk katılmıştır. 5 gün süren çocuk yaz kampında okuma, resim, satranç ve çevre atölyeleri yapıldı. Atölye çalışmaları bittikten sonra çocuklar hem bireysel gelişimlerini sağlayan hem de yeteneklerini ortaya çıkaran oyunlar oynadı.

√ Film Gösterimleri

Yıl içerisinde her yaş grubuna uygun farklı film gösterimleri gerçekleştirilmiştir.

√ Okul İhtiyacı Desteği

Bir eğitim ve öğretim yılını kapsayacak şekilde, projeden faydalanan 100 çocuğa okul forması, mont, eşofman, spor ayakkabı, çanta, iç çamaşırı, kışlık ayakkabı ve kırtasiye malzemesi desteği verilmiştir.

√ Kurum ziyaretleri

Göç Vakfı, çocuklara yönelik geliştirilecek olan çalışmalarda yerel ve ulusal ölçekte faaliyet gösteren ilgili kurumların deneyimlerinden faydalanmanın, Vakfın gelecekte gerçekleştirmeyi öngördüğü çalışmaların niteliği açısından ciddi önem arz ettiğini düşünmektedir. Bu kapsamda 6-8 Haziran 2012'de öncelikle çocuklara yönelik çalışmalar yürüten Nesin Vakfı, Bilgi Üniversitesi Çoça, Tarlabası Toplum Merkezi ve Başka Bir Okul Mümkün Derneği ile, ilgili deneyimlerin aktarımına yönelik görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca İstanbul'da anadilde eğitim ve çocuklarla ilgili, akademik çalışmalar yürüten bazı akademisyenlerle de kısa görüşmeler yapılmıştır.

İstanbul'daki kurum ziyaretleri; çocuklar ve kültürel konular çerçevesindeki projelere destek sağlayan Olof Palme Merkezi, Global Diyalog ve İsveç Başkonsolosluğu'na yapılan ziyaretlerle sona ermiştir.

İstanbul'daki ilgili kurumlara yapılan ziyaretler, Vakfın gerçekleştirmeyi öngördüğü çalış-

malara ilişkin yeni perspektifler oluşturmaları, mali ve idari yapılanmalara ilişkin yeni yöntemler geliştirmesi ve en önemlisi de ulusal anlamda ortaklıklar geliştireceği kurumlarla ilk temasını gerçekleştirmiş olması açısından çok faydalı olmuştur.

Çocuk Hakları İzleme Haritası

Çocuk Haklarını İzleme Haritası çalışması 2012 yılı Ocak ayı itibarıyla başlamış olup, Türkiye genelinde çocuğun yaşam hakkı, çocuğun korunması hakkı, çocuğa özgü adalet sistemi, eğitim hakkı, sağlık hakkı, işkence ve kötü muamele görmeme hakkı, silahlı çatışma ortamında çocukların korunması hakkı gibi başlıklar altında, çocukların karşılaşmakta oldukları hak ihlallerini izlemek üzere başlayan bir çalışmadır.

Çocuk Hak İhlalleri Haritası

Bu çalışmada yapılan tüm hak ihlali izlemeleri internet medyası izlemesi olup ulaşılan ihlaller internet üzerindeki <http://www.gocvakfi.org.tr/ihlal> adresinde toplanmaktadır. Medya izlemesi yapılarak toplanan bu haberler 2012 yılı boyunca 3 aylık periyotlar halinde raporlaştırılarak yayınlanmıştır. 2012 yılında çıkmış olan Çocuk Hakları İzleme Raporlarımız aşağıdaki gibidir;

✓ Çocuk Hakları İzleme Raporu Ocak - Mart 2012

Türkiye genelinde yapılan hak ihlallerini izleme haritasında toplanan veriler üzerinden hazırlanan ilk raporumuz, 5 Mayıs tarihinde “Devlet hem ihmalkar, hem ihmalcı” üst başlığıyla yayınlanmıştır.

1 Ocak 2012 – 31 Mart 2012 tarih aralığında Türkiye geneli yapılan medya izlemesinde 171 ihlal olayı belirlenmiş, bu ihlallerden 344 çocuk etkilenmiştir. Bu çocukların 116’sı erkek, 88’i kız çocuğu olup 140 çocuğunda cinsiyet bilgisine ilgili haberde ulaşılamamıştır.

✓ Çocuk Hakları İzleme Raporu Nisan - Haziran 2012

Türkiye genelinde yapılan hak ihlallerini izleme haritasında toplanan veriler üzerinden hazırlanan ikinci raporumuz, 8 Temmuz tarihinde *“Çocuk intiharları artarken, Devlet çocuk haklarını görmezden gelmeye devam ediyor!”* üst başlığıyla yayınlanmıştır.

1 Nisan 2012 – 30 Haziran 2012 tarih aralığında Türkiye genelinde yapılan medya izlemesinde 384 ihlal olayı belirlenmiş olup, bu ihlallerden 607 çocuk etkilenmiştir. Bu çocukların 321’i erkek, 141’i kız çocuğu olup 145 çocuğunda cinsiyet bilgisine ilgili haberde ulaşılamamıştır.

✓ Çocuk Hakları İzleme Raporu Temmuz - Eylül 2012

Türkiye genelinde yapılan hak ihlallerini izleme haritasında toplanan veriler üzerinden hazırlanan üçüncü raporumuz, 20 Kasım tarihinde *“Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin Onaylanmasının 17. Yıldönümünde; Çocuklar çok savunmasız, Devlet Hep Seyirci ”* üst başlığıyla yayınlanmıştır.

1 Temmuz 2012 – 30 Eylül 2012 tarih aralığında Türkiye genelinde yapılan medya izlemesinde 268 ihlal olayı belirlenmiş olup, bu ihlallerden 1072 çocuk etkilenmiştir. Bu çocukların 247’si erkek, 113’ü kız çocuğu olup 712 çocuğun da cinsiyet bilgisine ilgili haberlerde ulaşılamamıştır.

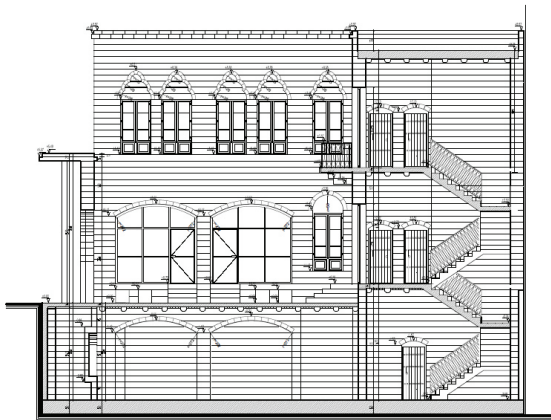
✓ Çocuk Hakları İzleme Raporu Ekim - Aralık 2012

Türkiye genelinde yapılan hak ihlallerini izleme haritasında toplanan veriler üzerinden hazırlanan dördüncü raporumuz, 30 Ocak tarihinde *“Seyretmeyin! Çocukların Zorla Evlendirilmesini de Çocuk İntiharlarını da Durdurun!”* üst başlığıyla yayınlandı.

1 Ekim 2012 – 31 Aralık 2012 tarih aralığında Türkiye genelinde yapılan medya izlemesinde 246 ihlal olayı belirlenmiş olup, bu ihlallerden 661 çocuk etkilenmiştir. Bu çocukların 247’si erkek, 113’ü kız çocuğu olup 410 çocuğun da cinsiyet bilgisine ilgili haberlerde ulaşılamamıştır.

✓ Sur Belediyesi Protokol

Diyarbakır’ın merkez ilçelerinde yapılan alan araştırmasının verilerinden yola çıkılarak Göç Vakfı’nın Sur içinde açmayı planladığı Çocuk Yaşam Merkezi için 22.08.2012 tarihinde Sur Belediyesi ile oluşturulan protokol imzalanmıştır.

Anadilinde Atölye Temelli Çocuk Çalışmaları Çalıştayı

(13 – 14 Ekim 2012)

Çocuk Yaşam Merkezler’inde yapılması öngörülen atölye çalışmalarında izlenecek yöntem ve kullanılacak materyallerin hem dil yönüyle hem de çocuk bakış açısıyla anadilinde yapılandırılırken dikkat edilecek hassasiyetlerin ve alternatif modellerin tartışıldığı çalıştayın program ve içeriği;

✓ **Çocuğun Anadille İlişisinin İyileştirilmesi -Ailelerin Sürece Dâhil Edilmesi** **Moderatör: Ronayi Önen**

Konu başlığına ilişkin açıklama: Çocuklara yönelik anadilinde yürütülecek olan atölye çalışmalarının ‘çocuğun yüksek yararı ilkesi’ çerçevesinde nasıl yürütülebileceği ve ailelerin söz konusu süreçlere dâhil edilmesinin yaratacağı etkilerin, çeşitli deneyimler ışığında tartışılması.

✓ **Toplum Temelli Çalışmaların Anadilinde** **Yürütülmesi- Anadili Öğretimi-Modeller ve Yaklaşımlar** **Moderatör: Şerif Derince**

Konu başlığına ilişkin açıklama: Göç Vakfı’nın çocuklara yönelik gerçekleştirmeyi düşündüğü çocuk hakları ve çocuk doğasına uygun atölye temelli çalışmaların anadilinde hangi yöntem ve

modeller geliştirilerek uygulanabileceğinin tartışılıp, gerçekleştirilecek olan çalışmalara ışık tutacak çerçevelerin oluşturulması. Göç Vakfı Çocuk Yaşam Merkezi'nde anadilinde yürütülecek olan atölyeler arasında yer alan 'Dil Atölyesinin' içerik, yöntem ve yaklaşım açılarından tartışılarak, 4-15 yaş grubunda yer alan çocukların dil düzeyini geliştirme noktasında nasıl bir yol izlenebileceğinin paylaşılması.

✓ **Anadilinde Eğitici Eğitimi (Yetişkin Eğitimi)**

Moderatör: Müge Ayan

Konu başlığına ilişkin açıklama: Göç Vakfı Çocuk Yaşam Merkezi'ndeki atölyelerde eğitmen olarak çalışacaklara yönelik geliştirilecek olan eğitimlerin anadilinde yapılandırılması noktasında,

- Eğitici eğitimini verecek olanların dil düzeyi ve diğer özelliklerinin tartışılması.
- Eğitici eğitimini alacak olan eğitmen adaylarının dil düzeyi ve diğer özelliklerinin tartışılması.

Eğitici eğitimi konu içeriklerinin anadili, kültür ve yerel hassasiyetler çerçevesinde nasıl geliştirilmesi gerektiğine ilişkin tartışmalar. Örnek çalışmaların paylaşılması.

✓ **Anadilinde Yürütülecek Olan Atölye Çalışmalarına Yönelik Materyal Geliştirme**

Moderatör: Amed TİGRİS

Konu başlığına ilişkin açıklama: Göç Vakfı'nın Çocuk Yaşam Merkezleri'nde yürüteceği atölyelerde kullanılacak olan eğitim araçları ve materyallerinin geliştirilmesi noktasında, nasıl bir yol ve yöntem izleneceği, bu bağlamda materyal geliştirmeye ilgili özellikle anadili noktasında ne gibi hassasiyetler ve yeterliliklere sahip olunması gerektiği tartışılacaktır.

Çalıştay çıktıları ışığında Danışma Kurulu ile Çocuk Yaşam Merkezlerine yönelik Eğitici Eğitimi programı oluşturulmuştur. Ayrıca Çocuk Yaşam Merkezleri için gelecekte oluşturulacak programlar ve materyaller, çalıştay sonuçları doğrultusunda yapılandırılacaktır.

Kayapınar Dil Araştırması Anket Çalışması (Ekim 2012)

Diyarbakır'ın Kayapınar İlçesi'nde Çocuk Yaşam Merkezi ve Çocuk Hakları İzleme ve Uygulama Merkezi'nin açılacağı bölgede bulunan 150 haneye yönelik demografik bilgiler, konuşulan dil, çocukların sokakta çalışma durumu gibi bilgileri içeren bir anket çalışması yapılmıştır.

Çıkan sonuçlara göre Çocuk Yaşam Merkezi'nde yapılacak atölyelerin ve kullanılacak materyallerin dil çeşitliliği belirlenecek ve programlar bu sonuçlara göre kurgulanacaktır.

Sunulan Projeler

'Bu bir Oyun Değil' Projesi

Göç vakfı, öncelikle göçten etkilenen çocuklar başta olmak üzere tüm çocukların, çocuk hakları noktasında farkındalıklarının geliştirilmesi ve ilgili süreçlere aktif katılımlarının sağlanmasının önemine inanmaktadır. Bu kapsamda 2012 Temmuz ayında, AB-Merkezi Finans ve İhale Birimi'nin açtığı '**Demokratik Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi**' programına bir proje başvurusu yapılmıştır. Proje, onaylanması durumunda; Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, Sur Belediyesi, Bağlar Belediyesi, Yenışehir Belediyesi ve Kayapınar Belediyesi ortaklığında yürütülecektir.

Proje kapsamında;

- Diyarbakır'ın 4 merkez ilçesinde, özellikle göçten etkilenmiş bölgelerde yaşayan 300 çocuk ve ailesinin insan hakları ve çocuk hakları konusunda eğitim alması,
- 300 çocuğun tiyatro eğitimi alarak, çocukların yaşadıkları sorunlara dair oyunlar geliştirip sahnelemeleri,
- Tüm proje süreçlerinin bir belgesel haline getirilerek ilgili kurumlar ve toplumun tüm kesimleriyle paylaşılması, hedeflenmektedir.

'Çocuklar Masallarına Kavuşuyor' Projesi

Bu proje, Mezopotamya'da sözlü edebiyatın en önemli öğelerinden biri olan masalların (çocuk masallarının) orijinal dillerinde, tarih ve kültürün canlı hafızalarından alınarak, çocuklar başta olmak üzere ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla paylaşılmasını içermektedir.

Projeye dair finansal destekler netleşmemiş olmakla birlikte; proje Sur Belediyesi, Kayapınar Belediyesi ve Global Diyalog tarafından olumlu karşılanmış olup, yeterli destekler sağlandıktan sonra uygulanacaktır.

'Çocuk Hakları İçin Bölgesel Ağ Geliştirme' Projesi

Göç Vakfı tarafından Kasım 2012' de Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu'nun açtığı 'Demokrasi ve İnsan Hakları İçin Avrupa Aracı' programına 'Çocuk Hakları İçin Bölgesel Ağ Geliştirme' adı altında bir proje başvurusu yapılmıştır.

Proje kapsamında;

- Sivil Toplum-Kamu işbirliğini geliştirerek Çocuk Hakları konusunda toplumsal duyarlılık ve farkındalığı artırmak,
- Çocuk Hakları konusunda toplumsal farkındalık oluşturmak, Sivil Toplum Örgütlerini çocuk hakları konusunda çalışmaya teşvik etmek,

- Kamu ve STK işbirliğini geliştirmek suretiyle Yerel ve/veya Ulusal düzeyde çocuğa yönelik sosyal politikaları etkileyecek çalışmalar yapmak,
- Yerel ve ulusal politikaların oluşturulması sürecinde çocuk katılımının geliştirilmesine katkıda bulunmak,
- Çocuk hakları konusunda aktif çalışacak bölgesel bir ağ geliştirilmesi, hedefiyle;

Diyarbakır, Batman ve Van'da yaşayan 10-14 yaş grubunda yer alan 200 çocuk ve aileleri, başta çocuk alanında olmak üzere üç ilde faaliyet gösteren STÖ'ler, Yerel Yönetimler ve Kamu Kuruluşları projenin hedef gruplarını oluşturmaktadır.

Batman Şube açılışı:

Göç Vakfı Diyarbakır'da çocuklara yönelik geliştirdiği çalışmaları bölgede yaygınlaştırılmasının öneme inanmaktadır. Bu kapsamda Kasım 2012 tarihinde Batman'da ilk şubenin açılışı gerçekleştirilmiştir. Göç Vakfı'nın Batman Şubesi Diyarbakır merkezin desteğiyle Batman'da özellikle göçten etkilenen çocuklar ve ailelerine yönelik çalışmaların alt yapısını oluşturmaya başlamıştır.

Van Şube:

Van'da Göç Vakfı'nın şubesinin açılmasıyla ilgili vakıflar genel müdürlüğüne başvuru yapıldı.

Çocuk Gelinler Platformu

Türkiye'de ilk kez çocuk evliliklerine karşı bir araya gelen kurum ve kuruluşların katkısıyla kurulan platform "Bu suça ortak olmayın" diyerek çocuk evliliklerine karşı küresel işbirliğine ulusal düzeyde destek vermek amacı ile kuruldu.

Platform, Sabancı Vakfı Toplumsal Gelişme Hibe Programı kapsamında desteklenen ve Uçan Süpürge'nin davetiyle bir araya gelen 11 kentten 50 sivil toplum kuruluşu ve üniversite biriminden oluşuyor.

Danışma Kurulu

Diyarbakır'da çocuk çalışmaları yürüten kurumlardan uzmanların katılımıyla Göç Vakfı Danışma kurulu oluşturuldu.

<http://www.gocvakfi.org.tr>

<https://www.facebook.com/gocvakfi>

<https://twitter.com/Gocvakfi>

<http://www.youtube.com/user/gocvakfi>

<http://www.gocvakfi.org.tr/ihlal>

Elazığ Caddesi Diyar Galeria Blokları C Blok Kat: 4 No: 10 - Diyarbakır

T-F: +90 (412) 223 00 90 - **E:** gocvakfi@gocvakfi.org

